

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1782/2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, pokiaľ ide o režim podpory pre bavlnu“

KOM(2007) 701 v konečnom znení – 2007/0242 (CNS)

(2008/C 162/17)

Rada sa 4. decembra 2007 rozhodla podľa článku 37 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1782/2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, pokiaľ ide o režim podpory pre bavlnu“

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 22. januára 2008. Spravodajcom bol pán NARRO SANCHEZ.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 442. plenárnom zasadnutí 13. a 14. februára 2008 (schôdza zo 14. februára) prijal 141 hlasmi za, pričom 33 členovia hlasovali proti a 13 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Nový režim podpory pre bavlnu sa začne uplatňovať od 1. januára 2008. Je žiaduce, aby Rada ministrov prijala čo najskôr rozhodnutie, ktorým by sa poskytla poľnohospodárom potrebná istota v súvislosti s legálnym rámcom platným pre budúcu úrodu.

1.2 EHSV zdôrazňuje, že oddelenie v rozsahu 65 % stanovené v zrušenom nariadení, ktoré v návrhu Komisie zostáva nezmenené, je neefektívne z hľadiska zachovania ďalšieho pestovania bavlny v určitých pestovateľských oblastiach Európskej únie. Vzhľadom na náročnosť na pracovnú silu, vysoké výrobné náklady, nestálosť svetových cien a rôzne iné faktory nemôže návrh Komisie účinným spôsobom zabrániť zániku pestovania tejto plodiny.

1.3 EHSV konštatuje, že systém, ktorý sa uplatňoval pred zavedením reformy v roku 2004, a ktorý bol založený na podpore produkcie, zaručoval trvalo udržateľnú životaschopnosť bavlnárskych podnikov vo všetkých oblastiach EÚ zameraných na pestovanie tejto plodiny. Napriek tomu nemôže EHSV ignorovať skutočnosť, že k predchádzajúcemu režimu sa nedá vrátiť späť, vzhľadom na nové politické smerovanie Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a na medzinárodné záväzky, ktoré Európska únia prijala v rámci WTO.

1.4 EHSV poukazuje na odlišnú situáciu v gréckej a španielskej produkcii. Odhliadnuc od podpory produkcie sa dá v súčasnosti len ťažko nájsť jednotný systém podpory, ktorý by sa dal uplatňovať rovnako v oboch krajinách. Vzhľadom na tieto rozdiely sa výbor zasadzuje za čo najväčšie spružnenie režimu podpory pre bavlnu podľa zásady subsidiarity, z ktorej vychádzali najnovšie sektorové reformy SOT s vínom, ovocím a zeleninou. Každý členský štát by mal mať dostatočný priestor na uplatňovanie subsidiarity v takej miere, aká je potrebná na nájdenie najlepšieho riešenia pre jeho pestovateľské oblasti.

1.5 V záujme zachovania vysokej miery oddelenia podpory by sa malo zaviesť prechodné obdobie na postupné prispôbenie sa vyššej miere oddelenia. Vysoký percentuálny podiel

spojených platieb sám o sebe nezaručuje zachovanie produkcie bavlny. Zavedenie požiadavky zberu a koncepcie primeranej a náležitej trhovej kvality tiež nezaručuje zachovanie miery produkcie dosahovanej pred spustením reformy, vzhľadom na čo je potrebné zaviesť podmienky spôsobilosti, ktoré zahŕňajú kvantitatívne kritériá týkajúce sa objemu dosiahnutej produkcie.

1.6 EHSV poznamenáva, že nový systém by mal uprednostňovať podporu kvality získaného produktu, na rozdiel od súčasného režimu, ktorý vedie k výraznému poklesu kvality a sťažuje umiestňovanie európskej bavlny na trhoch. Bavlna je produkt slúžiaci na textilné využitie a musí spĺňať potreby textilného priemyslu, ktorý je vystavený silnej konkurencii. Vzhľadom na túto skutočnosť je nevyhnutné, aby sa zaviedli opatrenia na podporu kvalitnej produkcie. Ďalej by sa malo uľahčiť zavádzanie nových technologických možností, ako aj systémov integrovanej a ekologickej produkcie v oblastiach, ktoré sú vhodné na využitie týchto postupov.

2. Všeobecné pripomienky

2.1 Režim podpory pre bavlnu existuje od roku 1980, kedy sa Grécko stalo členským štátom Európskeho spoločenstva. Tento režim sa po pristúpení Španielska a Portugalska v roku 1986 rozšíril aj na tieto dve krajiny. Sektor bavlny fungoval na základe systému deficitných platieb („deficiency payments“), v rámci ktorého sa poskytovala podpora spracovateľom, ktorí platili pestovateľom minimálnu nákupnú cenu za dodanú bavlnu. Tento systém bol zmenený v roku 2000, kedy sa zaviedli maximálne garantované množstvá a začali sa zohľadňovať nové environmentálne požiadavky.

2.2 Rada ministrov Európskej únie prijala v apríli 2004 nový režim podpory pre bavlnu, ktorý vychádzal z hlavných smerodajných zásad reformy SPP z roku 2003, t. j. z oddelenej podpory produkcie. Oddelené platby mali následne predstavovať 65 % a spojené platby sa mali zvýšiť na 35 %. Reforma, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2006, neumožňovala úpravu percentuálneho podielu týchto čiastočne oddelených platieb.

2.3 Súdny dvor Európskych spoločenstiev prijal 7. septembra 2006 mimoriadne rozhodnutie v súvislosti so sťažnosťou podanou Španielskym kráľovstvom, v ktorom zrušil režim pre bavlnu prijatý v roku 2004 v dôsledku porušenia zásady proporcionality, čo podľa Zmluvy o Európskej únii znamená, že opatrenia navrhnuté v rámci reformy režimu Spoločenstva pre bavlnu boli považované za neúmerne sledovaneému cieľu. Komisia nezhľadnila mzdové náklady pri výpočtoch predpokladanej výnosnosti pestovania bavlny a nevzala do úvahy ani účinky reformy na situáciu v sektore odzrňovania bavlny. Súdny dvor zrušenie reformy pozastavil do predloženia nového návrhu Európskou komisiou.

2.4 Počas prípravy nového návrhu Komisia vykonala dve štúdie o vplyve pestovania bavlny na životné prostredie a o sociálno-ekonomickom vplyve jej produkcie. Popri týchto štúdiách sa uskutočnili viaceré pracovné stretnutia so zástupcami sektora a zorganizovala sa verejná konzultácia.

2.5 V konečnom dôsledku, a na veľké prekvapenie samotného sektora, predstavila Komisia 9. novembra 2007 návrh reformy režimu bavlny, ktorý je prakticky totožný so súčasným režimom, t. j. navrhuje čiastočné oddelenie, v rámci ktorého by bolo 65 % platieb oddelených od produkcie a zostávajúcich 35 % platieb by zostalo s produkciou spojených. EHSV sa domnieva, že návrh Komisie by sa mal upraviť tak, aby zohľadnil rozdielnú situáciu v produkcii Grécka a Španielska.

2.6 Pri súčasnom režime bavlny sa zaznamenal značný pokles produkcie, zníženie výnosov a následne aj postupný ústup tohto sektora v určitých pestovateľských oblastiach. EHSV už vo svojom stanovisku týkajúcom sa reformy z roku 20004 upozornil Komisiu na výrazné zmenšenie plôch využívaných na pestovanie bavlny, ktoré by čiastočne oddelená podpora spôsobila.

2.7 V Európskej únii je produkcia bavlny sústredená takmer výlučne v určitých regiónoch dvoch stredozemských krajín, a to Grécka a Španielska. Grécko je hlavným producentom bavlny v Európe a na jej pestovanie využíva približne 380 000 hektárov. V Španielsku predstavovala v roku 2007 plocha, na ktorej sa pestuje bavlna okolo 63 000 hektárov. V Portugalsku sa bavlna už nepestuje a v Bulharsku sa pestuje malé množstvo. Vo všeobecnosti sa bavlna pestuje v oblastiach obzvlášť postihnutých hospodárskou depresiou, ktoré poskytujú malé príležitosti na zamestnanie, a ktoré sú už dlhší čas zaradené medzi regióny spadajúce pod cieľ Konvergencia na obdobie 2007 – 2013.

2.8 V Grécku sa plochy využívané na pestovanie bavlny zmenšili o 11 % a produkcia sa znížila úmerne tomuto ústupu, a to v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok a hlavne v dôsledku zavedenia reformy z roku 2004.

2.9 V španielskom sektore bavlny spôsobili účinky zavedenia súčasného režimu oveľa zásadnejšie zmeny ako v Grécku. Andalúzia, hlavný španielsky región zameraný na pestovanie bavlny, stratila len v priebehu dvoch rokov 30 % plochy, na ktorej sa pestuje táto plodina, pričom jej produkcia klesla z 347 000 ton

bavlny dopestovanej v roku 2004 na 130 000 ton v roku 2007. Za posledné dva roky sa 30 % poľnohospodárov prestalo venovať pestovaniu tejto plodiny. V dôsledku tohto zníženia produkcie sa nebude dať udržať kontinuita väčšej časti tohto odvetvia v Španielsku z krátkodobého hľadiska, čo sa výrazne odrazí na zamestnanosti v sektore odzrňovania bavlny a na využití pracovnej sily v jednotlivých podnikoch.

2.10 Vzhľadom na situáciu opísanú vyššie žiada EHSV od Komisie, aby vo svojom návrhu prejavila väčšiu flexibilitu, ktorá by v súlade so zásadou subsidiarity poskytla členským štátom väčší priestor na rozhodovanie.

2.11 Bez ohľadu na to, do akej miery budú platby v sektore bavlny oddelené, spôsobí to v tomto odvetví výraznú premenu. Sektor odzrňovania bavlny bude musieť prejsť zásadnými zmenami, aby sa mohol prispôbiť novej situácii a Komisia mu bude musieť poskytnúť finančnú pomoc, aby sa mohol reštrukturalizovať a udržať zamestnanosť v pestovateľských oblastiach. V tejto súvislosti je potrebné poskytnúť špecifickú finančnú pomoc odzrňovacím podnikom na pokrytie ich výdavkov v súvislosti so zastavením činnosti a zameraním sa na nové hospodárske činnosti, ktoré by umožnili zachovanie zamestnanosti. Inšpiráciu možno čerpať z konverzných opatrení využitých v najnovšej reforme SOT s cukrom.

3. Konkrétne pripomienky

3.1 EHSV sa rovnako ako Komisia domnieva, že je dôležité, aby medziodvetvové organizácie získali právomoci, prostredníctvom ktorých by mohli koordinovať umiestňovanie bavlny na trh, vypracúvať štandardné formy zmlúv a podporovať produkciu kvalitnej bavlny. V dôsledku navrhnutého formátu týchto štruktúr v súčasnom režime a ich oddelenia od ostatných opatrení sa však v priebehu dvoch rokov, počas ktorých sa tento režim uplatňoval, znížil význam tohto nástroja a vyvíjajú sa len obmedzené aktivity, v rámci ktorých sa uvedené organizácie snažia svojim členom zabezpečiť prístup k dodatočnej podpore. V podstate existuje v Španielsku len jedna medziodvetvová organizácia, ktorá zahŕňa plochu 10 000 hektárov využívaných na pestovanie bavlny.

3.2 Európska komisia plánuje v októbri 2008 zverejniť zelenú knihu o implementácii politiky Európskej únie zameranej na kvalitu. Príslušné legislatívne návrhy sa preto predstavujú najskôr až v roku 2009. Komisia nedávno vyjadrila svoj zámer preskúmať možnosť zahrnutia bavlny do prílohy I nariadenia Rady (ES) č. 510/2006 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín.

3.3 Zahnutie bavlny do uvedeného režimu ochrany by mohlo predstavovať užitočný nástroj pre mnohých pestovateľov usilujúcich sa zvýšiť pridanú hodnotu svojej produkcie, prostredníctvom ktorej by mohli čeliť výzvam vyplývajúcim z vysoko konkurenčného otvoreného trhu a zabezpečiť si prijateľné príjmy z jednotlivých trhov. Komisia by mala prostredníctvom mimoriadneho postupu rozšíriť túto normu aj na bavlnu.

3.4 Primerané potvrdenia o krajine pôvodu a európske kontroly kvality môžu prispieť k tomu, aby bavlna pestovaná v Spoločenstve nadobudla potrebnú pridanú hodnotu, o ktorú sa usilujú všetky európske iniciatívy v tejto oblasti. Vzhľadom na to, že EÚ je čistým dovozcom bavlny, je potrebné zlepšiť a posilniť kontroly dovážanej bavlny. V tejto súvislosti by sa mala bavlna zahrnúť do katalógu produktov, na ktoré sa môžu uplatňovať činnosti spojené s poskytovaním informácií a podporou predaja, hoci toto opatrenie samo o sebe nepredstavuje riešenie pre sektor bavlny.

3.5 EHSV podporuje všetky návrhy Komisie zamerané na zvýšenie kvality bavlny. Za posledné roky tento sektor dosiahol významný pokrok v súvislosti s ochranou životného prostredia, a to prostredníctvom podpory integrovaných systémov produkcie, agro-environmentálnej podpory a ekologickej produkcie. V Španielsku dochádza k rozvoju integrovanej

produkcie, v rámci ktorého sa uplatňujú agro-environmentálne opatrenia a Grécko v roku 2008 prijme predpisy na riadenie integrovanej produkcie. Nový režim by mal poskytovať stimuly na vyvíjanie takýchto iniciatív.

3.6 EÚ by mala uľahčiť prispôbenie sa európskeho sektora bavlny využívaniu nových nástrojov technologickej inovácie.

3.7 EÚ je čistým dovozcom bavlny. Produkcia Spoločenstva predstavuje len 2 % spotreby bavlny vo svete a výrazne zaostáva za hlavnými producentmi (USA, Čína, India, atď.). Európska únia sa teda nepodieľa na stanovovaní cien tejto suroviny na medzinárodnej úrovni a podpora Spoločenstva pre producentov bavlny nenaruša hospodársku súťaž. Keď sa o tejto problematike bude rokovať na multilaterálnych fórach, ako je WTO, Komisia by preto mala obhajovať európsky sektor bavlny.

V Bruseli 14. februára 2008

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o obmedzenom použití geneticky modifikovaných mikroorganizmov (prepracované znenie)“

KOM (2007) 736 v konečnom znení – 2007/0259 (COD)

(2008/C 162/18)

Rada sa 10. januára 2008 rozhodla podľa článku 175 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o obmedzenom použití geneticky modifikovaných mikroorganizmov (prepracované znenie)“

Keďže výbor usúdil, že návrh je úplne uspokojivý, a vzhľadom na to, že sa už k obsahu návrhu vyjadril vo svojich stanoviskách CESE 1235/1988, prijatom 24. novembra 1988 ⁽¹⁾ a CESE 887/1996, prijatom 10. júla 1996 ⁽²⁾, výbor na svojom 442. plenárnom zasadnutí 13. a 14. februára 2008 (schôdza z 13. februára) rozhodol 133 hlasmi za, pričom 2 hlasovali proti a 3 sa hlasovania zdržali, zaujať k predkladanému textu kladné stanovisko a odkázať na stanovisko, ktoré zaujal v spomínaných dokumentoch.

V Bruseli 13. februára 2008

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru na tému návrh smernice Rady o obmedzenom použití geneticky modifikovaných mikroorganizmov – KOM(1988) 160 v konečnom znení (Ú. v. ES C 23 z 30.1.1989, s. 45), [neoficiálny preklad].

⁽²⁾ Stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru na tému návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 90/219/EHS o obmedzenom použití geneticky modifikovaných mikroorganizmov – KOM(1995) 640 v konečnom znení zo 7.10.1996, s. 52), [neoficiálny preklad].